

Міністерство культури та інформаційної політики України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет _____ ДПМ _____

Кафедра _____ РИСУНКА _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова

(підпис) (ініціали, прізвище)

«1» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 06. РИСУНОК СПЕЦІАЛЬНИЙ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ **МАГІСТР** _____

(перший (бакалаврський)/другий (магістерський))

галузь _____ **02 МИСТЕЦТВО І КУЛЬТУРА** _____

(шифр і назва)

освітня програма _____ **Декоративно-прикладне мистецтво** _____

(назва)

спеціальність _____ **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація** _____

(шифр і назва)

(назва)

тип дисципліни _____ **обов'язкова** _____

(обов'язкова/за вибором)

мова викладання _____ **українська** _____

(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

або

Керівник проектної групи (для ліцензованих
ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

 В. Химичук
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри

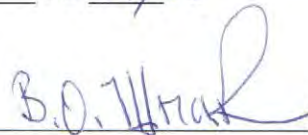
Рисунки

31 . 08 2023 р. № 01/08

Завідувач кафедри

В. О. Шпак

(підпис, ініціали, прізвище)

2023 р. ____ Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок спеціальний»
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Магістр»
за спеціальністю «ДПМ» КДАДПМД ім. М. Бойчука. 31.08_2023. – 13 с.

Розробник: професор Прядка В.М., старший викладач Базилевич Олексій
Анатолійович.

Робочу програму перевірено

Декан факультету

(підпис)

Алла ДЯЧЕНКО

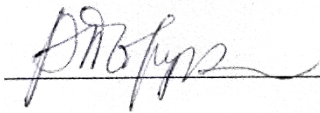
(ініціали, прізвище)

31.08_2023

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної
ради факультету
ДПМ _____

(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 31.08_2023 № 1

Голова НМР факультету

(підпис)

Роман ПЕТРУК

(ініціали, прізвище)

© _____, 2023__ рік
© КДАДПМД, 2023__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна(обов'язкова)	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність (професійне спрямування): 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки:	
		I - й	
Загальна кількість годин – 210		Семестр	
		I-й, II-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Магістр» (освітній рівень другий)	Лекції	
		-	-
		Практичні	
		68 год.	год.
		Самостійна робота	
		142 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: Поточний, підсумковий			
Форма контролю: екзаменаційний перегляд			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Рисунок спеціальний» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально стилістичні чинники образотворення.

ПРН3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

ПРН4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПРН 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПРН 12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

ПРН 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку

Впевнене володіння рисунком дає можливість художнику не тільки відтворювати оточуюче середовище, але й користуватись ним, як предметно-образною

мовою для висловлювання своїх думок та почуттів, а також успішно втілювати свої ідеї та композиційні задуми на двомірній площині.

Здатність творчого використання в станковому живописі та монументально-сакральному мистецтві теоретичних знань та практичних навичок в галузі рисунка та пластичної анатомії.

3. Передумови для вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Живопис
2.	Композиція
3.	Пластична анатомія

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

I семестр

1. Вміння грамотно та виразно, згідно із композиційними правилами, розмістити зображення на аркуші;
2. Навчитися графічними засобами рисунка на двохмірній площині створювати трьохмірне зображення, а також передавати в перспективному скороченні характерні особливості форми предметів, їх матеріальність та фактуру.
3. Навчитися досягати художньої завершеності твору, підпорядковуючи окремі деталі цілому;
4. Вміння користуватися рисунком, як засобом втілення своїх творчих задумів.
5. Володіти технікою рисунка олівцем, вуглем, сангіною, пером, лінером та іншими графічними матеріалами.
6. Грамотно використовувати отримані знання з пластичної анатомії.

II семестр

1. Вміння знаходити оптимальне композиційне рішення для кожної постановки.
2. Здатність конструктивно побудувати фігуру, враховуючи індивідуальну пластику на основі знань з пластичної анатомії.
3. Навчитись передавати характерні особисті риси конкретної натури.
4. Здатність створити виразне світло-тіньове вирішення постановки, відходячи від буквального копіювання натури.
5. Спроможність свідомої трансформації натури у відповідності до художнього задуму, використовуючи прийоми стилізації, декоративної інтерпретації форми.
6. Здатність на основі натурної постановки створювати мистецький художній образ, використовуючи різноманітні формальні засоби (вирішення композиційного простору, тональність, особливості використання графічних матеріалів).

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього го	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	ін д.	с. р.		л	п	ін д.	с. р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Семестр _I_										
Тема 1. Рисунок одягненої чоловічої чи жіночої фігури.	14		14							
Тема 2. Рисунок натурщика в історичному костюмі.	16		16							
Тема 3. Короткострокові рисунки і начерки з фігур людей.	30				30					
Тема 4. Конструктивні рисунки кистей рук і стоп.	30				30					
Усього годин	90		30		60					
Вид контролю: екзаменаційний перегляд										
Семестр _II_										
Тема 1. Одягнена постать в інтер'єрі з предметами побуту.	18		18		22					
Тема 2. Оголена жіноча фігура з драпіровками.	20		20		20					
Тема 3. Зарисовки людей в інтер'єрі.	40				40					
Тема 4. Копія з рисунка видатного майстра. (В. Кричевського, О. Мурашка тощо).	42				42					
Усього годин	120		38		82					
Вид контролю: екзаменаційний перегляд										

5.2 Теми лекцій

Не передбачена навчальним планом

5.3 Теми семінарських занять

Не передбачена навчальним планом

5.4 Теми практичних занять

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Рисунок одягненої чоловічої чи жіночої фігури.	14	
2	Рисунок натурщика в історичному костюмі.	16	
Усього годин за __ I __ семестр		30	
2 семестр			
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Одягнена постать в інтер'єрі з предметами побуту.	18	
2	Оголена жіноча фігура з драпіровками.	20	
Усього годин за __ II __ семестр		38	

5.5 Самостійна робота

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1	Короткострокові рисунки і начерки з фігур людей.	30		поточний контроль
2	Конструктивні рисунки кистей рук і стоп.	30		поточний контроль
Усього годин за _ I _ семестр		60		Екзаменаційний перегляд

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1	Зарисовки людей в інтер'єрі.	40		поточний контроль
2	Копія з рисунка видатного майстра. (В. Кричевського, О. Мурашка, Т. Шевченка тощо).	42		поточний контроль

Усього годин за_II_семестр	82		Екзаменаційний перегляд
----------------------------	----	--	-------------------------

5.6 Індивідуальне навчально-дослідне завдання¹

Не передбачено навчальним планом

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування²

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування

- екзаменаційні перегляди;
- демонстрація творчих робіт;

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Умовний приклад

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань	3 x 30 балів = 90 балів	
Презентація та захист індивідуальних (дослідницько-аналітичних) робіт	10 балів	
Всього	100	

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний змістовий модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Під час контролю враховуються наступні види робіт:

1. Робота виконана грамотно, графічними засобами рисунка на двохмірній площині створене трьохмірне зображення, передано характерні особливості форми предметів, їх матеріальність та фактуру:

- а) композиційна виразність;
- б) констуктивна побудова згідно пропорційних відношень, з урахуванням отриманих знань з пластичної анатомії;

¹ Для курсових робіт (проектів) подається тематика курсових робіт (проектів), якщо такі передбачені навчальним планом.

² Містить методи контролю результатів навчання студентів у процесі поточного та семестрового контролів.

- в) досягнуто художньої завершеності твору, окремі деталі підпорядковані цілому;
2. Робота відповідає програмі;
  3. Робота виконана вчасно.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад екзамену, екзаменаційного перегляду

1 семестр

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Рисунок одягненої чоловічої чи жіночої фігури.	30
Тема 2. Рисунок натурщика в історичному костюмі.	30
Тема 3. Короткострокові рисунки і начерки з фігур людей.	10
Тема 4. Конструктивні рисунки кистей рук і стоп.	10
Всього	80
Екзаменаційний контроль	
Екзаменаційний перегляд(презентація творчих робіт)	20
Всього	20
Разом за семестр вивчення дисципліну	100

2 семестр

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Рисунок одягненої чоловічої чи жіночої фігури.	30
Тема 2. Рисунок натурщика в історичному костюмі.	30
Тема 3. Зарисовки людей в інтер'єрі.	10
Тема 4. Копія з рисунка видатного майстра. (В. Кричевського, О. Мурашка тощо).	10
Всього	80
Екзаменаційний контроль	
Екзаменаційний перегляд(презентація творчих робіт)	20
Всього	20
Разом за семестр вивчення дисципліну	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Олівець, гумка, вугіль, сангіна або будь-які інші матеріали для рисунку, папір, планшет, мольберт.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Барчай Ене. Анатомія для художників. — Будапешт. Корвіна, 1986.
2. Кириченко М. І. Рисунок. Основи академічного рисунку. — Київ, «Кафедра», 2020.
3. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис. — Київ, ТОВ «Європа Прінт», 2008.
4. Сергеев В. Д. Альбом: рисунок, живопис. — К.: «Артишок», 2012.
5. Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник. — Київ, «BONA MENTE», 2004.
6. Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник. — Київ, «Амадей», 2016.

10.2 Допоміжна література

7. Базилевич А. Д. Підготовчі малюнки до поеми І. Котляревського «Енеїда». — Київ, ПП «Верещинські», 2004.
8. Стебловская Л. П. Учитесь рисовать: альбом для учащихся. — Киев, «Радянська школа», 1989.
9. Шевченко Т. Г. Мистецька спадщина у чотирьох томах. — Київ, «Академія наук Української РСР», 1961.
10. Шпак В.О. Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. — Київ, 2013.
11. Ятченко Ю. М. «Мистецтво рисунка». — Київ, 2005.
12. Баммес Готфрід. Зображення фігури людини: посібник для художників, ви-

кладачів і учнів.— Берлін. Фольк унд висен, 1984.

10.3 Інформаційні ресурси

13. <http://risyemsleonardo.kiev.ua/risunok>
14. <http://nosya.kiev.ua/ua/blog/akademicheskyy-risunok>

Л И С Т
узгодження робочої навчальної програми
 з дисципліни «Рисунок спеціальний»,
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за напрямом/спеціальністю 02 «Культура і мистецтво», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробленої
професором Прядкою В.М., ст. викладачем Базилевичем О.А.

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Рисунок	Шпак В.О.		31.08.23 протокол №1
Випускова кафедра – Художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Хижинський В.В.		31.08.23 протокол №1

Додаток В

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		